

Józef Chałasiński

"Street Corner Society", William Foote Whyte, Chicago 1945 : [recenzja]

Przegląd Socjologiczny Sociological Review 10, 718

1948

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

William Foote Whyte: **Street Corner Society**. The Social Structure of an Italian Slum. University of Chicago Press. Chicago, Ill. II wyd. 1945, (I wyd. 1943). Str. XXII—284.

„Społeczeństwo z rogu ulicy”. Tak możnaby dosłownie przetłumaczyć tytuł tej książki. Tematem jej jest „banda” młodzieży traktowana jako przejaw społecznego życia ulicy miejskiej. Dotyczy „Eastern City” a w szczególności włoskiej dzielnicy nazwanej przez autora „Cornerville”. Przez trzy i pół roku Whyte mieszkał w „Cornerville”, w tym przez 18 miesięcy u włoskiej rodziny. Nauczył się włoskiego, tak że mógł po włosku rozmawiać ze starymi, brał udział w życiu młodzieży.

Książka rozpada się na dwie części. Pierwsza część (str. 3—110) pod tytułem „Chłopcy z ulicy i chłopcy z kolegium” ma trzy rozdziały: I. „Doc i jego chłopcy”, II. „Chick i jego klub” i III. „Społeczna struktura i społeczna ruchliwość”.

Część druga (str. 111—254) dotyczy związków band z polityką.

Autor przedstawił społeczne życie młodzieży na tle ogólnego charakteru dzielnicy emigrantów włoskich. Na czoło problematyki wysuwają się między innymi, związki „band” młodzieży z polityką i politycznymi organizacjami. Wystąpiło to wyraźnie w znanej książce Thrashera o bandach „The Gang” (I wyd. now. wyd. 1936 r.). Whyte nie nawiązuje jednak do Thrashera. Nawet go nie wspomina.

Z drugiej strony, ogólnego zagadnienia ulicy autor zupełnie nie doszręga. Czym jest ulica w różnych typach skupień ludzkich. Socjologiczna typologia ulicy, podobnie jak socjologiczna typologia dzielnicy to temat bardzo interesujący. Ulica kościelna, ulica handlowa, rozrywkowa, spacerowa, to różne rodzaje ulic. Ulicy nie widzimy w książce Whyte’a. Książka ta nie zyskała przez zaniedbanie „ekologicznego” ujęcia, które okazało się tak płodne w badaniach nad społeczną strukturą miasta, prowadzonych przez chicagowski ośrodek socjologiczny. Whyte w ogóle nie uwzględnia zupełnie chicagowskich badań na ten sam temat, Nie określa również swojego stosunku do nich. W ogóle o nich nie wspomina. Jest to tym bardziej dziwne, że autor jest „assistant professor of sociology” na University of Chicago, a książka wydana została przez wydawnictwo „University of Chicago Press”, które wydawało chicagowskie prace z socjologii miejskiej, jak F. M. Thrashera „The Gang”; St. W. Zorbaugh „The Gold Coast and the Slum”, L. Wirth „The Ghetto” i inne. Jak można z tego sądzić, koordynacja pracy socjologicznej nawet w dziedzinie tych samych tematów pozostawia bardzo wiele do życzenia.